

ALI BO DVOJCICA — demorepublikanska stranka letos spet lahko zavedla volilce kakor jih je še v vsaki prejšnji kampanji? Agitirajte za Wallacea in Taylorja ter za njun progresiven program in za demokratičen, socialističen ekonomski red.

Jugoslavija v precepnu sled spora, ki je nastal v kominformi

Jugoslovanska komunistična stranka osamljena. Tito in Kardelj vstajajo na svojem stališču. — Star boj v novi obliki

Svet je mislil, da je v sovjetskem orbitu popolno soglasje. A v sredini junija so se zbrali nekje v Romuniji na tajen sestanek zastopnikov kominforme, in koncem junija pa udarili s proglastom iz Prage z izjavo, da se je komunistična stranka Jugoslavije, s svojimi krivovernimi voditelji naukom Marks in Lenina iznevira, da je postal nacionalistična, da socializacijo napečno izvaja, posebno v agriculturi, ker kmetom še dovoljuje lastnoti svoja posestva in sploh našteli so ji še mnogo drugih prestopkov.

Cemu ta sprememb?

Da nedavna je bil Tito v mednarodnem komunističnem gibanju slavljen celo bolj kot pa Stalin. In tudi publiciran bolj kakor on. To je morda en vzrok, da so se v Kremlju odločili napraviti temu konec.

Ampak ako je spor v Rusiji, te lahko oblast "likvidira". V Jugoslaviji pa je Titova oblast. Ali ga bo mogel kdo izpodriniti ali ne, je vprašanje, na katerega ne bo odgovora prej preden se ti zapletljaji ne razvezijo.

Titov možni naslednik — užibajo nepristranski in komunistični reporterji — je Moše Pijade. Baje ima podporo kominforme, kar pomeni podporo Moskve. On je žid srbskega porekla. Pod Aleksandrom je bil preganjан in dolgo v ječi.

V prejšnjih okoličinah pa je bil smatran za Titovega naslednika — ako se bi mu kaj zgodilo, slovenski komunist Edvard Kardelj.

Ampak sedaj je tudi Kardelj z večino drugih članov vred na črni listi in ako gre Tito, bo šel tudi on med nezažljene.

Ljubljanska ali kar že

Dejstvo je, da poleg vodilnih družnikov v komunistično orientiranem svetu je bil najbolj oglašan maršal Tito, ali kot mu je pravo ime, Josip Broz. Josef Stalin pa je seveda v tem gibanju vrhovni glavar. Gotovo je, da se ta prelom ni izvršil brez njegovega dovoljenja.

Da-li je bil Tito res preveč častihlepen in je v tem oziru hotel zasenčiti vse druge komunistične pravake po svetu — o tem lahko pišejo tisti, ki jim

TITO DOBIL VEČ POZORNOSTI KOT PA VSI DRUGI PROBLEMI PO SVETU

Pravzaprav, maršal Tito za svet ni problem, pač pa le za kominformo.

Jugoslavija se dobro ureja, po najstrahovitejši vojni, in njena vlada hoče stati na svojih nogah.

Anglija je imela minuli teden stavko pomoljskih delavcev. Radi nje je zastalo dovažanje in uvažanje. 45,000 pomolcev v Londonu in v drugih lukah je ustvarilo položaj; v katerem je pretelo pomanjkanje vsem prebivalcem angleškega kraljevskega otočja, in tudi lakota.

Vlada je pozvala kralja, naj ji dovoli izjemne pravice, to se pravi — mandat za zrušiti stavko, ki je nastala sama ob sebi — ne po navodilu vodstva unije. In kralj seveda je tak diktat takoj izdal. Tako je delavska vlada dobila nalogo zlomiti stavko pomoljskih delavcev.

Pozvala je stavkarje, naj se vrnejo, ker škodujejo državi. In so se prostovoljno vrnili.

To je bil za Anglijo velikanski dogodek — a javnost pa se je rajše zanimala z vprašanjem, kaj je s Titom?

V Indoneziji je naš state department dosegel zmagu za nizozemski imperializem, skupno z britanskim, in nekateri časopisi so iz tega skušali napraviti škandal.

A časopis je kritiziral Tita.

Indonezija je bila pozabljeni kakor stavka pomolcev na Angleškem.

Prišle so važne vesti o civilni vojni na Kitajskem, v Grčiji, o borbi v francoskem parlamentu, in po svetu so pisali o naši volilni kampanji — a ljudje pa so vpraševali drug drugega — kaj je s Titom?

Jugoslavija je bila pod Aleksandrom in potem pod knezom Pavлом neznana dežela. Saj med Američani si težko našel koga, ki bi kaj vedel o nji, ali jo poznal. Šele ko je v nji nastala borba proti Hitlerju in Mussoliniju pod vodstvom Josipa Broza — psevdonim Tito — je svet postal pozoren nanjo. Kajti ni je bilo okupirane dežele na svetu, ki bi se po sramotni kapitulaciji in po pobegu svoje vlade toliko organizirala — haravost iz ljudskih plasti — kakor se je Jugoslavija. Najprvo so oglašali Draža Mihailovića. A se je izkazalo, da je on bil le služabnik ubežnega kralja, ne naroda. V kolikor se je boril, se je tepel za staro čaršijo, za dinastijo, ne pa za narod.

Tako smo izvedeli o drugem gibanju — o partizanah. Churchill, Roosevelt, Churchillov sin — vsi so slavili osvobodilno fronto Jugoslavije.

Po zmagi si je ta fronta ustvarila red, ki si ga označuje za socialistično gospodarstvo.

Jugoslavija je pod vodstvom Tita in Kardelja izmed vseh malih držav na svetu, predvsem onih, ki so v sovjetskem orbitu, najbolj zaslovela. In njen Tito je dobil več publicitete kot pa najdražje plačana filmska zvezda v našem Hollywoodu.

In sedaj znova — češ, da se je uprl Jožetu v Kremu — in da se mu je uspešno uprl.

Za demokracijo je to zdrav pojav, ker ako samo kimaš, napredku nič ne koristiš. Da-li je ta spor, ki je napolnil kolone vseh listov vseporosod po svetu, kriterij procesu iz kapitalizma v socializem, ali ga bo zaviral, to bomo lahko ugotovili šele ko se dim razkadi. Vemo le, da kritika kominforme Tita ni mogla odpohniti, ne Kardelja. In baš radi tega sta dobila več pozornosti kot pa v minulih dneh vsi drugi dogodki po svetu.

Penzijski skladi v unijah nezadostna zaščita

Stavke premogarjev ne bo. Glavna sporna točka — penzije — je bila rešena na nestankih predstavnikov unije UMW, operatorjev in vladnih posredovalcev.

Vrh tega pogodba določa, da dobe premogarji dolar več plače na dan in da lastniki rovorov plačajo 10c na vsako tono nakopanega premoga v podporniški sklad za delavce v premogovniški industriji.

Penzijski sistem, kakor si ga je zamislila unija premogarjev UMW, je tako dober — namreč tako dočaka.

To ni edina unija, ki ga ima. Uveljavile so ga že mnoge druge strokovne organizacije delavcev, drugo se bore, da si ga izvojujejo.

Napaka v vsem tem je, da se pri tem zapostavlja, oziroma polnoma ignorira splošno social-

no zaščito. Voditelji unij misijo krat več kakor danes.

Kompanije so kajpada na protivne penzijske skladove prostovoljno. Delavec je na ta način magnetično pritegnjen, da je gospodarju "lojaljen", ker će se mu zameri, bo ob delo. In tem ob pokojnino in vse druge privilegi, ki mu jih kompanija nudi na napirju.

Patrneto od unij bi bilo, da se bi zavzele za enoten zavarovalni sistem in ga uveljavile pred kongresom, ki naj bi ga odobril na podlagi pravila, da se naj pokojnina izplačuje na podlagi vrednosti sodobnega dolarja, ne tistega, s katerim si pred-

mogar naj dobi — ko se poslovodstvo od svojega garančira v rovih, dočeno vsoto. Je znatno višje kot pa sedanja zvezna pokojninska zavarovalnina. Prejetjal bo, oziroma prejemajo oboje. Toda na tisoče premogarjev, ki so delali v rovih po deset, ali celo 30 in več let, svoje delo vsele enega ali drugega razloga pusti in valed tega so izključeni od unijanske pokojninske zavarovalnine — do katerih pa bi bili upravičeni, če bi bila državna namesto pod unijskim področjem.

Naloga in dolžnost unijskega delavstva je, da deluje za splošno pokojninsko zavarovanje, kajti le na ta način bo vsak delavec siguren, da bo prejemal podporo — simbol zadostno podporo na starost, ali pa ko bo vsled onemogočnosti primorjan prenehati delati bodisi v majnah, v tovarnah ali kjer koli.

Komunisti v Avstriji za "nedotakljivost" koroške Slovenije

Gornji naslov ni popoln, ker ga je v danem prostoru nemogoče točno označiti. Torej naj bo povedano tu jasnejje: Po prelomu kominforme s Titom in s komunistično stranko Jugoslavije je avstrijska komunistična stranka podala izjave (vir agencija Associated Press, depesha z dne 1. julija), da se popolnoma strinja z obosodbo kominforme nad maršalom Titom in nad jugoslovansko komunistično stranko, ker je zares "nacionalistična" — posebno z ozirom na zahtevo, da naj se "takosvani" slovenski predeli Koroške prepusti Sloveniji in s tem Jugoslaviji.

Kje neki so bili avstrijski komunisti med vojno? Saj je tam toliko gora kot n. pr. Sloveniji, v Bosni in v Srbiji, pa ni bilo v Avstriji valje temu v vojni proti Hitlerju nikakega gibanja.

Ta vir, ki pravi, da avstrijski komunisti obsojajo jugoslovanske komuniste zaradi njihovega "nacionalizma", seveda ni pove, da so avstrijski komunisti pokazali svoj nacionalizem baš s tem, ker se zgražajo nad Titovim.

V Jugoslaviji je v partizanski borbi veljalo geslo — "tujega nočem, svojega ne dame!" Slovenski del Koroške je pod Avstrijo, ker si je vse te kraje podvrgel nekdaj avstro-ogrski imperializem. Ampak pravilen bi slovenski del Koroške moral spadati Sloveniji, ne pa pod ljudi, ki so služili Hitlerju čim je klerofašizem zadušil avstrijske socialiste v krv.

Z izjavo avstrijskih komunistov je sedaj vsa Avstrija, ki je služila fašizmu brez odpora, enčna, da se koroljik Slovenec odreže osvoboditveni in pred nemilite za večno čase in Jugoslavijo, kajti nič nima. Oba sta poglavila šele v vojnem porazu ob skrajni točki, s svojima ljubicama vred.

Begunci, ki urejajo "A. D." v Clevelandu, so natislini v nji tudi notico iz svojega pomožnega urada v Trstu, katera pravi

starra. — Običaj je, da se ljudje zgovarjajo med sabo, kaj so brali v časopisih, pa se končno zedinijo, da "cajtemang ne smeti vsega verjeti". Dne 29. junija je "Ameriška domovina" poročala pod šestkolonskim naslovom na prvi strani z velikimi črkami med drugim sledi: "Ameriški informirani diplomi trdijo, da je Tito že arretiran in zaprt ter da ne izvrsuje več vladnih poslov... Pred kakimi petimi dnevi je uredništvo Ameriške domovine dobilo iz Trsta informacijo, da Tito držijo zaprtga v Božjakovi na Hrvatskem, ker da se mu je zbledo. A na koncu "A. D." le dosta

lja, da ni vse točno kar pride pod vodstvo enakopravnih virov iz Washingtona in Trsta. In res, Tito ni zblaznil, ni bil arretiran in bil je na počitnicah na Bledu in ob enem vršil svoje posle.

Druga stara metoda. — Kolikor je bilo n. pr. že poročano, da ima Stalin raka, ali da je že mrtev, da je zblaznil, ali pa

da so ga tekmeči zaklali, ali da je ječen, da je izgubil glas itd. Itd. Enako so propagandisti pisali o Mussoliniju in Hitlerju. Pa jima ni bilo nič. Oba sta poglavila šele v vojnem porazu ob skrajni točki, s svojima ljubicama vred.

Begunci, ki urejajo "A. D." v Clevelandu, so natislini v nji tudi notico iz svojega pomožnega urada v Trstu, katera pravi

(Konec na 4. strani)

KOMENTARJI

Zbirka in presoja urednik

pod naslovom "V vojni padli piloti"

"V Domu zveze književnikov Jugoslavije v Belgradu so na predvečer prvega maja odkrili spominsko ploščo z imeni v vojni padlih partizanskih pisateljev in pesnikov. Med 26 imeni pesnikov Jugoslavije je 9 slovenskih imen. To so: Miran Jarc, Karl Destovnik (Kajuh), Tone Cufar, Ivo Grohar, France Kozar, Ivo Brnčič, Bogo Flander (Kulsov Joža), Vinko Košak, Ivan Rob. Tudi po teh imenih je videti, kako vodiljen je bil slovenski komunist v celjem komunističnem gibanju Jugoslavije."

Padli partičani so slovenski mu narodu v čast in vsi Jugoslaviji ter vsemu tistem svetu, ki hoče iz starih okrovov v nov ekonomski red. In ker so baš slovenski intelektualci k temu med vojno toliko prispevali — mar je kaj čudnega, da ima slovenski narod v novi Jugoslaviji veljavno kot je ni nikdar imel dokler je bil dr. Anton Korošec poglavar Slovenije! Takrat so imeli vso komando Srbi iz čaršije. Sedaj je vodstvo enakopravno razdeljeno. Ni je države v takozvanem sovjetskem bloku, ki se bi hitrejše in ponosnejše in tako samozavestno razvila kot se je baš "Tituševa" Jugoslavija. Ko je prišel pri kominformi v nemilost, so se razveselili na mnogih straneh. To-

Nekaj o naših stvareh

Radi bi dopisnikov, ki bi svoja mnenja odkrito izrazili. A mnogi so v okoliščinah, ki tega ne morejo. A pileyjo nam vendarle. Tako odkrito, da njihova pisma beremo z užitkom. Ako bi pisali za javnost, bi ne mogli tako naravnost izražati svojih misli.

Prijatelj iz Clevelandala nam piše med drugim o SANSu. Da je sedaj osredotočen na volumno kampanjo za Wallacea, da je po svojem največjem zamahu začel delovati v kampanji za zbiranje v sklad za otroško bolnico v Sloveniji, nato spet nov pogon za zbiranje deneskov v sklad za obrambo svobodnega tiska in končno se je iznašel v kampanji za progresivno stranko. On je mnenja, da je dal SANSu življenje tisto delo, ki je bilo v pomet osvobodilni borbi v Jugoslaviji in ob enem relifnu akcijo. Ker ni se optimist, ne pesimist, smatra, da bo treba delati kot in kolikor bo v danih okoliščinah mogoče. Omenja tudi, da bo treba izbiti med nekorajnimi-ljudmi strah pred označbo, da je SANS "subversivna" organizacija. SANS je sicer že podal zelo dobro izjavo o tem v svojo obrambo — v obeh jezikih — in upamo, da bo dobil koga tudi v vladnih krogih, ki bo justični departement prepričal, da mu je storil krivico, ki naj jo čimprej popravi.

Iz Pittsburgha smo dobili dolgo, informativno pismo glede vprašanja daritvenih zavojev, ki jih Slovenci, Hrvati in Srbi pošiljajo v Jugoslavijo. V pismu so navedeni slučaji, ko je bila carina telikina, da je prejemnik ni mogel plačati, pa je bil potem paket izročen rdečemu križu.

O slučaju s paketi v Ljubljani smo že pisali. Zelo želimo, da bi jugoslovanska vlada to vprašanje dobro preudarila. Kajti ako bodo ljudje nehalli s temi pošiljtvami, bodo na škodi samo oni tam, bodisi prejemniki kot carinari. Torej država v celoti, kar bi vlažila moral dobre premislit. Amerika pošilja v sebi načljenjeni državam — n. pr. v Italijo in Grčijo, po cele ladjde blaga, toliko, da gniye v zalogah še bolj kot pa so trhnejti zanemarjeni paketi v Ljubljani. Toda ni bilo carine. Špekulacij pa toliko, da je škandal. Z manjimi

PRIPOVEDNI DEL

VLADIMIR NAZOR:

NOVELE

Mali Štefek z Medvedčaka

(Nadaljevanje.)

Viničar ni vedel, kaj bi, star-ka pa se je znova oglašila:

— Ni ne mleka ne ognja, pa tudi Bare ne; v cerkvi je.

— Kakšna Bara! Rezo in Mičko poklici. Vode naj prineseta, da umijem otroku noge. Le hitro!

Matek se pa še bolj čudi.

— Govori in ukazuje kakor nekoč, davno, pa ne ve, da o Rezi in Mički že dolgo ni niti sledu v tej hiši. Gospod, ali ni to najbolj žalostno?

— Ni. Poliščite posodo, vode nalihte vanjo; pa jo dajte meni.

Počasi sem stopil v sobo, no-sec vodo.

Klečala je že pred Štefkom, ki je sedel. Toliko da se je ozrla name:

— Da; vi ste, gospod! Vse vem... Štefek mi je povedal. Pri neki ženski ste ga našli in ga pripeljali k meni. Oddolžila se vam bom; ne bojte se.

Potem kakor da je popolnoma pozabila name. Umivala in drgnila je otrokev noge, premikala glavo, pa tudi roke s čisto drugimi kretnjami, govorila z drugačnim glasom:

— Ubogi moj otroček! Pa si le zdrav in živ v vesel kakor vedno. Toda te svoje nožice! Iskale so me po svetu, prav tako kakor so moje iskale tebe. A tudi čakanje utruja; že kako... Nežne, drobene noge, vse prane, razklan noht, trn v peti. Sladke, drage nožice! ...

Drgnila jih je s prsti, jih bri-salo z brisačo, poljubljala z ustimi; a Štefka je zgečkal, da se je vzemiril, smejal se je in grabil stanko za lasq in vpli: "Babica, še!"

Vstala je in odprla skrinjo. V njej je bilo otroško perilo in otroška oblike. Vsa po starem krovu, toda skrbno zgrnjena in spravljenja. In babica je začela oblačiti "vnučka". Nisem vedel, komu naj se bolj čudim: starki ali otroku. Otrok je iz njenih rok vse spremjal, vsega se ve-sej; ni se zmenil, ali mu je bilo kaj preširo ali preozko.

— Vidii, — mu je govorila — vedela sem, da se bova našla. Oh, kako dolgo in potrežljivo sem čakala. In sedaj, glej, si tu-kaj! Štefek! Štefek! ... Toda to še ni vse... Se marsikaj imam. In odhitela je proti vratom.

— Matek! Se je vrnila Bara?

— Je, — se je oglašil viničar.

— Jedilnico naj odpre! Vra-ta! Okna! Prah naj obrise! In jed naj pripravi! Gospodek je lačen... Ali ne, Štefek (vedno si bil poreden in rad si jedel), da si lačen kakor volk? ... Pa tudi jaz, tvoja babica, sem lačna; tako se mi zdi, kakor da dolgo ča-

sa nisem ne jedla ne pila, niti dihala božji zrak... Moj Bog! No, a vse je minilo... A zdaj je bovidel.

Prijetja ga je za roko in odpe-ljala v sosednjo sobo. Hitro je stopala pred nama, odpiralna okna, odstirala zaveso.

Zrak in svetloba pa sta vdi-rala v hišo.

Starinska steklena omara, polna steklenic, je v soncu sa-zijala; zdele se je, da so oživele papirnatne rože v posodi na okrogli mizi z zakriviljenimi nogami, vse pokrite s prahom. Marmor-nato sadje pod steklenim povez-nikom na omarici je zasijalo v rdeči jabolčni in rumeni hruški barvi, v ogledalu nad njim pa se je prikazala velika ura, ki je imela lesketajočo se medeni-nasto lečo na koncu nihala in užeti, ki so viseli na žičah, vi-sela je pa na nasprotni steni, že zdavnaj negibna in nema.

— Vidim, da imate uro. Bi jo hoteli naviti? — mi je dejala žena.

Stopil sem na stol, navil vmet, pomaknil kazalca in se do-teknil nihala. Starka je nekaj časa smehljače poslušala tiktka-nje ure, potem naju je od-pejala naprej.

V spalnici sta dve veliki po-stelji in stara, potemnala podoba svetega Stefana, med posteljama stoji nočna omarica pod sliko dvorca v rezljanim okviru z družinskim grbom na vrhu.

Zdaj je hodil Štefek naprej. Skakal na stole, sam odpiral okna in odigrinal zaveso; vesel je bil svetlobe in vsega, kar je na lepem svetloba v sobi osvet-lica.

— Tudi prej je delal tako, — mi je pravila stanka, ko je hitela za njim, ga lovila in poljubljala, on je pa v objestnosti te-kal okrog mize. — Vidite, tudi jaz sem postala otrok.

Obstali smo v zadnji sobi. Imeli smo tudi za kaj. "Štefeko" soba!

Otroška posteljica, umivalnik, igralka: lesen konjiček na gugalnicu, majhne sablje, svinčeni vojaki in še marsikaj dru-gega. Otrok je bil presezen, zanj, debelo gledal. Babica je bila vsa gijnena.

— Hej! Saj sem vedela... Vidite, vse je našel, kakor je pustil. Zato nisem nikoli niko-gar pustili semkaj. Sama sem prihajala, snažila in pospravljalna. Na, zdaj pa le sedi na ko-njau, vzemi to in ono! Odvadil si se, kajne? Pozabil si, črviček moj? ... Tudi igrake so te ča-kale... Poglej jih, vojake, ka-ko te gledajo! Vzemi jih, posta-vi tako!

In sedla je na tla k otroku, med igrake. Pokazala mu je, kako se je "nekaj" igral, se spomnila imena, ki ga je bil vz-del lešenemu konjičku ali pa svinčenemu vojaku.

Dolgo bi bilo to trpelo, da ni

prišel Matek in sporočil, da je spodaj v jedilnici vse pripravljeno.

Mirna ženica Bara je pripravila hladen zajtrk, seveda brez posebnih težav: vzela ga je iz torbe, ki jo je bil zjutraj Jožina nosil na rami.

Crna gospa, nekdaj ponosna in stroga graščakinja, potem pa molčedna in vedno v osamljenosti živeča stanka, nas je hotela vse skupaj zbrati okrog mize, tudi Matka; samo Baro je gledala nekam neza-pljivo.

Bilo je živahno. Stanka je pri-povedovala in jedla; vse v njej se je bilo predramilo: kri v ži-lah, spomin v glavi, lakota v žel-locu. Matka je obsula z man-gimi vprašanji: kje je njen so-rodnik? Kje krave in konji? Pa Reza in Micka? Odkod je Bara? Kaj je s hišo in posestovom? ...

Dzaj je gledala kakor skozi me-glo, ki se trga, potem je zopet tavala v nji in tipala k svelobi. In vedno več stvari se je spo-minjala, vedno laže je povezo-vala med seboj pretrgane nit spomina. Vse bi bila rada izvedela zaradi otroka, od katerega ni odmaknila oči; tudi otrok je gledal vanjo veselo in vzhicieno.

Na lepem je stanka zagledala vame in dejala: "Da!" Potem je vstala in rekla: "Pazite na otro-ka! Pospremila me je gori, v svojo sobo. Pomeknila pred ve-liko, težko omaro, dotipala okovje na njenem robu, poteg-nila iz nedrij ključ, ki ga je imela obesnenega okrog vrata, in od-klenila skoraj nevidno ključevnico. V skritem predalu so bile srebrne žlice, zlate zapestnice, prstani, naprsne igle in križci. Pravcata zakladnica.

— Gospod, — mi je dejala, — rekla sem že, da vas bom na-gradila. Vzemite, kolikor in kar hočete.

Nisem se zganil, pa ji ni bilo prav.

— Denarja nimam. Saj ste videli in slišali, kaj so napravili z menoj. Sorodnik trdi, da je Štefek mrtev, zato se ima za na-slednika. Prodal je hišo v me-stu, vzel krave in konje, pognal služinčad, za nič ne skribi, mene je pa živo zakopal. Nisem ne-uma; znala sem čakati in do-čakala sem. Izpraznil je mojo blagajno, odnesel najlepše pre-proge in slike. Le srebrnine in zlatnine mi ni vzel: dobro sem vse poskrila in varovala... a Štefeka. Tu je vse: denarja pa nimam.

— Nočem denarja, gospa. Rada bi me pregovorila, pa so se zasišali koraki na stopni-cah; urno je zapri predal in odhitel naproti Štefku, ki je prihajal.

— Babica, v hrib bi šel rad.

— Tako, sinek.

— Tudi ti pojdeš z meno-j.

Cisto do vrha.

— Da, sinek.

In odšla je z njim po stopni-cah in na dvorišče.

Krenila sta navkreber, da sta se Matek in Bara zopet in še bolj čudila, ker je stanka odha-jala zdoma samo na skrivaj in redkokdaj, takrat, kadar je ho-dila po ulicah iskat otroka.

Ostali smo pod drevesom; sa-mo Matek je skrivaj odšel za njima.

Gledal sem, kako pelje "vnuček" "babico" proti vrhu, ki je bil ves v soncu; korakal je na-prej, ona pa tik za njim; in zde-lo se mi je, ko da stanka nosi otroka. Zopet sem se domislil bajke o slepem junaku z de-čkom na ramah; in rekel sem pometaču:

— Jožina, ta žena bo... spregledala.

Precej dolgo smo čakali; po-tem smo zasišali Matkovo vpi-tje.

Pohitel smo navkreber. Star-ko smo našli onesvesčeno in prenesli smo jo v dvorec, kjer jo je Bara položila v posteljo. Preutrujena je bila, izčrpana od ho-je, omamljena od sonca in zraka.

Otroka smo preoblekl in sko-raj s silo odvedli v mesto.

Moral sem na otoke in sele pred božičem sem se vrnil v Za-grab.

Vlaga in mraz. Schrotova ulica je pusta, na Medvedčaku ne vidim starega pometača.

Neki večer sem stopil k Šte-fekovi Tetki.

(Dalje prihodnjič.)

Vtisi sovjetskega obiskovalca o morali v Zedinjenih državah

Ko človek vidi, kako nas presojojo časniki iz tujih dežel, posebno sovjetski, šele spozna, kako smo se tukaj vsega privadili in ob enem tudi izprevidimo, da gledajo mnogi kritiki razmere v tej deželi, kakar jih na svojih ob-iskih na hitro spoznajo, skozi črna očala.

Tako je storil tudi sovjetski reporter J. Žukov. Potoval je, bral, izprševal in pogodil razmere prilično take kakor so v naši deželi, a naglasil je le naajslabše strani.

Ugotavlja, da je nagota na kopališčih pri nas greh, do-čim je resnica, da jo je čezdalje več. Prav ima v svoji trditvi o nagotah v burleskih.

Tudi o pijačevanju žensk je podal samo eno stran-slike. Ker so njegov članek brali milijoni v Sovjetski uniji in tudi v drugih deželah (v slovenščini ga je priobčila revija "Naša žena", ga to objavljamo, da tudi naši čitalci izvedo, kako nas drugi gledajo skozi svoja očala, večinoma pravčino, a tu pa tam tudi napačno in ne vselej s točnimi podatki v rokah.

Poročilo omenjenega pisca se glasi:

Zagotovljam vam, da na zem-lij ni dežele, v kateri bi hinav-ščina tako cvetela, kakor cvete v Združenih državah Amerike.

Zaradi kršitve morale boste moralni plačati globo in tožili vas bodo, če boste v kopališču, ne daj bog, sneli za trenutek ko-palno obleko enoletnemu otroku. Toda nikogar ne bo, ki bo dvomil v dostojnost burleski. Če jo sploh lahko prieštevamo med gledališke komade, v kateri ves večer ne boste videli drugega kot igralko, ki se slaci do gole-ga. Publiku jo spremija s smeg-hom in odobravanjem. To je gledal-

Spomnil sem nekoga ameriškega časnika na to korespon-denco. Zmignil je z rameni: "Kaj pa hočete?" V deželi imamo štiri milijone alkoholikov. Mar hočete, da bi se z vsakim pose-bej ukvarjali? Potrpite — za to miss bosta poskrbeli policija in sodišče."

Spomnil sem se tega razgovora, ko je preteklo nekoliko dni. V časopisu sem bral o dveh sen-zacionalnih procesih, ki sta po-tekala istočasno, samo v različnih krajih. V mestu St. Anne (država Kalifornija) so sodili 18-letno Louisi Overall, ki je skupno z ljubljencem Georgem Gollumom ubila svoje bogate starše. Da bi zabrisala sled, je poginala v zrak jahto, kjer je izvršila zločin. Mlada naslednica se je hotela čimprej dokopati do dediščine. V mestu Urbana (država Illinois) so odsodili 20-letno Betty Gruber, ki je ubila svojega sodelavca z namenom, da bi mu vzel 1700 dolarjev, ki jih je prejel kot plačo.

Obe dekleti sta bili kronični alkoholičarji. Betty Gruber je izjavila na sodišču, da je "slabo dekle", ker sistematično pije od trinajstega leta naprej. Pred umorom je s svojim prijateljem obšla vse barje ter popila okoli 15 čas whiskyja. Z nasmem na ustih je povedala sodnikom vse podrobnosti umora in doda-ja, da je ne grize vest. Repor-terji so v svojih izjavah hvali-jeni slike srečne kodre in obraz z "otroškim nasmem"!

Kongresnik Sol Bloom je razgovarjal z dekleti, ki so bili kronični alkoholičarji. Betty Gruber je izjavila na sodišču, da je "slabo dekle", ker sistematično pije od trinajstega leta naprej. Pred umorom je s svojim prijateljem obšla vse barje ter popila okoli 15 čas whiskyja. Z nasmem na ustih je povedala sodnikom vse podrobnosti umora in doda-ja, da je ne grize vest. Repor-terji so v svojih izjavah hvali-jeni slike srečne kodre in obraz z "otroškim nasmem"!

naša alkohol domov, to je do-bro, kajti sicer bi ušla iz hiše.

Mnogo pijem! On tega ne mara-

... Kaj naj storim?" Svetovale-

lista (neka Margaret Gilbert) je

odgovorila: "Če zares želite,

da se odvadite piti, se obrnite na

bolnico, v kateri se zdravijo al-

koholiki. Poglejte v telefonsko

knjigo."

Opozoril sem nekoga ameri-

škega časnika na to korespon-

denco. Zmignil je z rameni:

"Kaj pa hočete?" V deželi imamo

štiri milijone alkoholikov. Mar

hočete, da bi se z vsakim pose-

bej ukvarjali? Potrpite — za to

miss bosta poskrbeli policija in

sodišče."

Spomnil sem se tega razgovora,

ko je preteklo nekoliko dni.

V časopisu sem bral o dveh sen-

zacionalnih procesih, ki sta po-

tekala istočasno, samo v različ-

nih krajih. V mestu St. Anne

(država Kalifornija) so sodili 18-

letno Louisi Overall, ki

★ ★ KRITIČNA MNENJA, POROČILA IN RAZPRAVE ★ ★

KOMENTARJI

(Nadaljevanje s 1. strani.)

da ako ji ne bodo zunanje intrige izpodobile tal, ali pa kaka obrožena intervencija, si bo pomagala tudi iz te krize. In razni Fotiči, Kreki in Mački bodo morali ostati v begunstvu.

Dve Mohorjevi družbi sta v skledo posebno v vprašanju slovenske Koroške. Ena, ki ima svoj stan v Celju, je nadaljevanje stare Mohorjeve družbe, ki se je iz Celovca izselila pod načizmom. Pod Hitlerjem ni mogla svobodno delovati, zato je šla v Celje. In tam je delovala kot stara Mohorjeva družba, ki je razširila med narod v času svojega obstoja nič koliko kodeljarjev, slovenskih večernic, raznih povesti in molitvenikov. Sedaj, po padcu Hitlerja, pa so begunski slovenski duhovniki in lajki rekli, da Mohorjeva družba spada v Celovec, kjer je bila nekoč, in jo obnovili na svojo roko, med neukim ljudstvom pa pripovedovali, da samo celovška Mohorjeva družba je prava, celjska pa "komunistična". Avstričem, Angležem in Američanom so taki spori všeč, kakor jim je sedaj prav prišla tudi kominforma, ki je imela svoj stan v Belgradu, sedaj pa je s svojega zadnjega zborovanja — ki je bilo izven Jugoslavije, po njejem udarila.

John-Anton Beneš, ki je brat bivšega predsednika Čehoslovaške, Edvarda Beneše, se je vrnil v Ameriko in reporterji v New Yorku so iz njega iztisnili, "ne smem govoriti kar bi rad povedal." Potem pa, ko so že tiščali vanj, je rekel — "vse bom povedal, ko pride čas." Resnica je, da je Anton Beneš navaden tesar, ki se na politiko nič ne razume, in ne na intrige. Njegovo svojstvo je le, da je pošten človek. Zato ne bo mogel povedati ameriškemu tisku drugega kot da je njegov brat Edvard bržkone nesrečen, ker se svet je duče po svoje in noben predsednik mu ne more kaj prida ukazovati. Ne Truman, ne Stalin, in sploh nič.

Kralj Peter II., ki se spet označuje za kralja, od kar je v Ameriki, je bil na srbski priedobi (vir Srbobran) tako sijajno sprejet kot da je se vedno vladar ne samo Jugoslavije pač pa tudi kralj ameriških Srbov. Proslava njemu v čast se je vršila v Pittsburghu. Nabralo se je nič koliko množice — kot poroča "Srbobran", vsi Srbi v ondostenem okrožju — mlađi, tukaj rojeni — in starci s svojimi bračami — in skupno so vzklikali — "živio naš kralj!" FBI je bil zraven, ampak kraljevašev nobene sorte ne smatra za prekuški element.

Kje so tisti Srbi, ki so bili nekoč trdnjava socialističnega gibanja med Jugoslovani? Išči jih ninično gibanje po svetu. Pa se

zbere nekje v Romuniji ducati ljudi in rečejo: "Tito, Kardelj, zašla sta." In svet je strmel, misil je, da ju je konec, ali ko smo to omembo napisali, sta bila še vedno na krmilu in oglašala, da Jugoslavija je neodvisna država in nikomur nič dolžna. Svojo svobodo si je zasluzila s svojo krvjo in s svojim delom.

Kongresnik John A. Blatnik je smatran v glasilih unij za progresivca in tako tudi glasuje. Ni pa se še uveljavil tako, da bi ga vsa dežela pozna, ne samo uredniki in volilci v njegovem osmest distriktu v severni Minnesoti. Kar je še mlad in se rad uči, lahko postane znan v ameriški javnosti kakor so bili drugi taki pred njim. A publicete ima vendarne premalo. In njegovi govorji ne dosegajo še tiste viška, ki bi mu priborili v javnosti ugled razumnika. Sedaj ga v raznih naprednih listih imenujejo le za naprednjaka. Kar je zanj in za volilce dobr. A bilo bi potrebenje, da se bi uveljavil, ne pa bil samo progresiven demokrat.

Naša pomoč Grčiji in Kitajski pomeni dosedaj le golo izgubo. Na Grškem se gerilcev vzlic s še tako izbornim ameriškim orozjem, ne more uničiti, in ameriška municija tudi na Kitajskem niti ne izda. Ni čudno, da se razni senatorji in poslanci nizje zbornice začuden vprašujejo, kam bo vse to privedlo. Nameč poštevno našo delo. Kajti tisto ljudstvo, ki dela, plačuje za vse to in za vse domače stroške. Ako pride prerokovani polom — ali bomo kaj na boljšem kakor smo bili leta 1929? Ali pa morda še v slabšem položaju? Naj se bi naši vladni organi rajše zanimali za te stvari kakor pa za usodo grškega kralja in kitajskega diktatorja Ciang Kaišeka.

V Berlinu vre, ker je dva milijona prebivalcev v njemu v anglo-ameriški-francoski coni. Sovjetska okupacijska oblast jim je ustavila promet ozirovoma dovoz živeža po kopnem, a po zraku pa je imela ameriška okupacijska oblast premalo letal na razpolago. Sedaj jih greje na stotine — ne samo protmetnih temveč največ bojnih letal. V "mirnem" času lahko vožijo tovor, v "vroči" vojni pa bombe. Situacija je v Evropi jača resna. Hujša, kot pa si jo moremo predstavljati.

Indonezija je vojno za neodvisnost izgubila. Sedaj je spet pred Nizozemsko toliko kakor je bila pred japonsko okupacijo. Seveda po zaslugi ameriške in angleške intervencije. Ameriški posredovalec Coert du Bois je od tam odpotoval, ker ni mogel nič dosegiti. A poročevalci čikaške Tribune, Walter Trohan, trdi, da zato ni uspel, ker mu je nagajal naš state department in angleški foreign office. Oba sta za ohranitev nizozemskega imperializma v Indoneziji in zato je bilo prizadevanje Coert du Boisa zmanj. Pa se je vrnil razčaran. Nizozemski, angleški in ameriški kapitalisti pa so seveda prav zelo zadovoljni. Cemu bi ne bili, ko pa je po obetanjih, ki so jih sipaši imperialistične sile podložnim ljudstvom, ostalo vse po starem? Mi nad tem dejstvom nismo presenečeni. Čudimo pa se tistim narodom, ki verujejo — kadar je vojna — v obetanja državnikov. Kajti diplomati so v razsipanju obljud mojstrij in pa brez vesti.

Edvard Kardelj je bil v konforminem proglašu se posebno naglašan za človeka, ki je začel. A letosnjega prvega maja ga je sovjetski tisk — jugoslovenski seveda — še posebno — to se razume — oglašal za največjega človeka osvobodilne fronte in za osebo, na katero je ponosna ne samo osvobodilna fronta Jugoslavije temveč vse komunistično gibanje po svetu. Pa se

zlučio. Nekaj jih je še. A srbski nacionalizem jih je pogolnil. Eni mu pomagajo, drugi se ob strani in molče. Od socialistov v JSZ so se ločili, k pristašem "Slobodne Reči" pa tudi nočeo. Je to žalostna povest, posebno kar se srbskih socialistov v Zed. državah tiče. Vse priznane onim, ki so še v naših vrstah. Zaničujejo jih, in to je najboljša preizkušnja. Zlato se preizkuša vognju. Prepričanje pa takrat, ko se gre za prepričanje.

Vzlikanje Petru na slavnosti v Pittsburghu je bilo tako veliko, da si je siekel rekele, si zavil rokav in začel lomasti po Titu. Baš takrat je prisla vest, da je Tito odstavljen, da ga je Stalin zavrgel itd. Pa so delegati in gosti ponoreli od navdušenja menda kar pol ure, ako ne še več časa. In sedaj, ko so že doma, mar so se že kaj izpamevali? Kaj še? Še vedno čakajo, da se prične anglo-ameriški način na Jugoslavijo, pa se potem vrnejo. A na drugi strani pa govorje o navalu iz Rusije proti bratski Jugoslaviji, ker Tito ni več poslušen dečko temveč hoče nadkriliti samega Stalina. In Američan, ako te pozna, da si Jugoslovenskega pokolenja, te vprašuje: "Za vrata, kaj pa je na vsem tem?" Nič, prijatelj! Tekma med tekmeči! Pa ti odgovarja en reporter za drugim: "Tito je postal 'too big' za Stalina. Ne. Ampak v paradih je poleg svoje slike na banderih dopustil na ostalih banderih Stalinovo sliko vedno v ozadju. Množica je klicala ob Titovih banderih — 'Tito-Tito-Tito' in še dalje, a ob Stalinovih pa je bila že utrujena in zato je bilo vzlikanja ob njih jako malo.

Kominforma je bila v svoji potezi tako nerodna — o tem ni dvoma. Kako naj bo najjačja komunistična skupina na svetu, v posesti zelo močne države, kar paenkrat iz reda, ako ne iz zavisti, ker si je Tito nadelal medalje, jugoslovenska petletka uspeva v socializacija je izvršena boljše kakor v katerikoli drugi "satelitti" Sovj. unije?

Našim čitatejem svetujemo:

Nič se uzrujati. Morda je to le

osebni spor, morda samo zavist v ljubosumnost, kot že rečeno, ali pa morda ponos jugoslovenskega ljudstva, ki noče biti nikoli več podlagi tujevi peti. Čas bo pokazal. In zgodovina koncem konca vse natančno dožene.

Edvard Kardelj je bil v konforminem proglašu se posebno naglašan za človeka, ki je začel. A letosnjega prvega maja ga je sovjetski tisk — jugoslovenski seveda — še posebno — to se razume — oglašal za največjega človeka osvobodilne fronte in za osebo, na katero je ponosna ne samo osvobodilna fronta Jugoslavije temveč vse komunistično gibanje po svetu. Pa se

zlučio. Nekaj jih je še. A srbski

nacionalizem jih je pogolnil.

Eni mu pomagajo, drugi se ob strani in molče. Od socialistov v JSZ so se ločili, k pristašem "Slobodne Reči" pa tudi nočeo. Je to žalostna povest, posebno kar se srbskih socialistov v Zed. državah tiče. Vse priznane onim, ki so še v naših vrstah. Zaničujejo jih, in to je najboljša preizkušnja. Zlato se preizkuša vognju. Prepričanje pa takrat, ko se gre za prepričanje.

Vzlikanje Petru na slavnosti v Pittsburghu je bilo tako veliko, da si je siekel rekele, si zavil rokav in začel lomasti po Titu. Baš takrat je prisla vest, da je Tito odstavljen, da ga je Stalin zavrgel itd. Pa so delegati in gosti ponoreli od navdušenja menda kar pol ure, ako ne še več časa. In sedaj, ko so že doma, mar so se že kaj izpamevali? Kaj še? Še vedno čakajo, da se prične anglo-ameriški način na Jugoslavijo, pa se potem vrnejo. A na drugi strani pa govorje o navalu iz Rusije proti bratski Jugoslaviji, ker Tito ni več poslušen dečko temveč hoče nadkriliti samega Stalina. In Američan, ako te pozna, da si Jugoslovenskega pokolenja, te vprašuje: "Za vrata, kaj pa je na vsem tem?" Nič, prijatelj! Tekma med tekmeči! Pa ti odgovarja en reporter za drugim: "Tito je postal 'too big' za Stalina. Ne. Ampak v paradih je poleg svoje slike na banderih dopustil na ostalih banderih Stalinovo sliko vedno v ozadju. Množica je klicala ob Titovih banderih — 'Tito-Tito-Tito' in še dalje, a ob Stalinovih pa je bila že utrujena in zato je bilo vzlikanja ob njih jako malo.

Kominforma je bila v svoji potezi tako nerodna — o tem ni dvoma. Kako naj bo najjačja komunistična skupina na svetu, v posesti zelo močne države, kar paenkrat iz reda, ako ne iz zavisti, ker si je Tito nadelal medalje, jugoslovenska petletka uspeva v socializacija je izvršena boljše kakor v katerikoli drugi "satelitti" Sovj. unije?

Našim čitatejem svetujemo:

Nič se uzrujati. Morda je to le

osebni spor, morda samo zavist v ljubosumnost, kot že rečeno, ali pa morda ponos jugoslovenskega ljudstva, ki noče biti nikoli več podlagi tujevi peti. Čas bo pokazal. In zgodovina koncem konca vse natančno dožene.

Edvard Kardelj je bil v konforminem proglašu se posebno naglašan za človeka, ki je začel. A letosnjega prvega maja ga je sovjetski tisk — jugoslovenski seveda — še posebno — to se razume — oglašal za največjega človeka osvobodilne fronte in za osebo, na katero je ponosna ne samo osvobodilna fronta Jugoslavije temveč vse komunistično gibanje po svetu. Pa se

zlučio. Nekaj jih je še. A srbski

nacionalizem jih je pogolnil.

Eni mu pomagajo, drugi se ob strani in molče. Od socialistov v JSZ so se ločili, k pristašem "Slobodne Reči" pa tudi nočeo. Je to žalostna povest, posebno kar se srbskih socialistov v Zed. državah tiče. Vse priznane onim, ki so še v naših vrstah. Zaničujejo jih, in to je najboljša preizkušnja. Zlato se preizkuša vognju. Prepričanje pa takrat, ko se gre za prepričanje.

Vzlikanje Petru na slavnosti v Pittsburghu je bilo tako veliko, da si je siekel rekele, si zavil rokav in začel lomasti po Titu. Baš takrat je prisla vest, da je Tito odstavljen, da ga je Stalin zavrgel itd. Pa so delegati in gosti ponoreli od navdušenja menda kar pol ure, ako ne še več časa. In sedaj, ko so že doma, mar so se že kaj izpamevali? Kaj še? Še vedno čakajo, da se prične anglo-ameriški način na Jugoslavijo, pa se potem vrnejo. A na drugi strani pa govorje o navalu iz Rusije proti bratski Jugoslaviji, ker Tito ni več poslušen dečko temveč hoče nadkriliti samega Stalina. In Američan, ako te pozna, da si Jugoslovenskega pokolenja, te vprašuje: "Za vrata, kaj pa je na vsem tem?" Nič, prijatelj! Tekma med tekmeči! Pa ti odgovarja en reporter za drugim: "Tito je postal 'too big' za Stalina. Ne. Ampak v paradih je poleg svoje slike na banderih dopustil na ostalih banderih Stalinovo sliko vedno v ozadju. Množica je klicala ob Titovih banderih — 'Tito-Tito-Tito' in še dalje, a ob Stalinovih pa je bila že utrujena in zato je bilo vzlikanja ob njih jako malo.

Kominforma je bila v svoji potezi tako nerodna — o tem ni dvoma. Kako naj bo najjačja komunistična skupina na svetu, v posesti zelo močne države, kar paenkrat iz reda, ako ne iz zavisti, ker si je Tito nadelal medalje, jugoslovenska petletka uspeva v socializacija je izvršena boljše kakor v katerikoli drugi "satelitti" Sovj. unije?

Našim čitatejem svetujemo:

Nič se uzrujati. Morda je to le

osebni spor, morda samo zavist v ljubosumnost, kot že rečeno, ali pa morda ponos jugoslovenskega ljudstva, ki noče biti nikoli več podlagi tujevi peti. Čas bo pokazal. In zgodovina koncem konca vse natančno dožene.

Edvard Kardelj je bil v konforminem proglašu se posebno naglašan za človeka, ki je začel. A letosnjega prvega maja ga je sovjetski tisk — jugoslovenski seveda — še posebno — to se razume — oglašal za največjega človeka osvobodilne fronte in za osebo, na katero je ponosna ne samo osvobodilna fronta Jugoslavije temveč vse komunistično gibanje po svetu. Pa se

zlučio. Nekaj jih je še. A srbski

nacionalizem jih je pogolnil.

Eni mu pomagajo, drugi se ob strani in molče. Od socialistov v JSZ so se ločili, k pristašem "Slobodne Reči" pa tudi nočeo. Je to žalostna povest, posebno kar se srbskih socialistov v Zed. državah tiče. Vse priznane onim, ki so še v naših vrstah. Zaničujejo jih, in to je najboljša preizkušnja. Zlato se preizkuša vognju. Prepričanje pa takrat, ko se gre za prepričanje.

Vzlikanje Petru na slavnosti v Pittsburghu je bilo tako veliko, da si je siekel rekele, si zavil rokav in začel lomasti po Titu. Baš takrat je prisla vest, da je Tito odstavljen, da ga je Stalin zavrgel itd. Pa so delegati in gosti ponoreli od navdušenja menda kar pol ure, ako ne še več časa. In sedaj, ko so že doma, mar so se že kaj izpamevali? Kaj še? Še vedno čakajo, da se prične anglo-ameriški način na Jugoslavijo, pa se potem vrnejo. A na drugi strani pa govorje o navalu iz Rusije proti bratski Jugoslaviji, ker Tito ni več poslušen dečko temveč hoče nadkriliti samega Stalina. In Američan, ako te pozna, da si Jugoslovenskega pokolenja, te vprašuje: "Za vrata, kaj pa je na vsem tem?" Nič, prijatelj! Tekma med tekmeči! Pa ti odgovarja en reporter za drugim: "Tito je postal 'too big' za Stalina. Ne. Ampak v paradih je poleg svoje slike na banderih dopustil na ostalih banderih Stalinovo sliko vedno v ozadju. Množica je klicala ob Titovih banderih — 'Tito-Tito-Tito' in še dalje, a ob Stalinovih pa je bila že utrujena in zato je bilo vzlikanja ob njih jako malo.

Kominforma je bila v svoji potezi tako nerodna — o tem ni dvoma. Kako naj bo najjačja komunistična skupina na svetu, v posesti zelo močne države, kar paenkrat iz reda, ako ne iz zavisti, ker si je Tito nadelal medalje, jugoslovenska petletka uspeva v socializacija je izvršena boljše kakor v katerikoli drugi "satelitti" Sovj. unije?

Našim čitatejem svetujemo:

Nič se uzrujati. Morda je to le

osebni spor, morda samo zavist v ljubosumnost, kot že rečeno, ali pa morda ponos jugoslovenskega ljudstva, ki noče biti nikoli več podlagi tujevi peti. Čas bo pokazal. In zgodovina koncem konca vse natančno dožene.

Edvard Kardelj je bil v konforminem proglašu se posebno naglašan za človeka, ki je začel. A letosnjega prvega maja ga je sovj

MURAD ED SAIS (Egipt):

ŽELEZNICA

Zivel je nekoč mogočen sultan. Vladal je veliki državi z mnogimi deželami. V vsaki deželi je služboval paša kot vladarjev namestnik. Najvišji svečavolec sultana pa je bil razumni vezir. Med ljudstvom je bilo znano, da je vezir nepodkupljiv. Nepodkupljivost je bila vsekakor lepa, a tedaj zelo redka lastnost.

Zgodilo se je, da so prosili zastopniki neke velike zapadne trdve, da gradnjo železnic, naj bi jih sultan blagovolil sprejeti in poslušati. Znali so mu dospovedati, kako nepričakovano se razmahne trgovina, čim zgrade železnice križem kražem po državi. Raznahn trgovine prinaša državljanom bogastvo. Bogate podložnike je lahko v večji meri obdavčiti, ko doslej, skratka, gradnja železnice poveča vladarju slavo, moč in sijaj. Sultana so odpolanci prepričali in navdušili in vezir je takoj pripomnil, da je že dalj časa na to mislil, kakor miški sploh podnevi in počnoči le na to, kako bi se dali slava, moč in sijaj sultana povečati.

Železnice so začeli graditi v različnih delih države. Odpolanci trdve, neki Smith, je prišel tudi k paši zelo oddaljeni, zapuščene in pozabljeni deželi v puščavi in prinesel s seboj sultani ukaz, naj po vseh močeh podpre gradnjo železnic čez deželo.

Paša je igral z gospodom Smithom ves dan šah, potopil se včasih v oči svojega soigralca, kakor bi v njih česa iskal, vzdihnil večkrat in začel nato z odločnim glasom: "Zeleznice, dragi tujec, so za to mojo deželo nepotrebne. Jaz se spoštujivo uklanjam volji padišaha, ki naj ga Alah blagoslov. A jaz ne vem, mar se bodo malopridni prebivalci te moje dežele uklonili volji padišaha. Ne bodo se vozili s twojo železnicu, ker se je bodo bali. Navajeni so mežgov in kamel. Železnica ne bo donala dobičkov. Kakor sem pač! dobila ti, Smith-efendi in tvoja trdva, ki naj jo Alah blagoslov, le določeno vsoto za gradnjo železnice, sicer pa bosta imela oba svoj dežel pri njenih dohodkih. Cuj moj pošteni nasvet! Ne trudi se in ne gradi železnice! Jaz že sporocim, da so tod železnico že zgradili. In od denarja, ki ti ga naš padišah, Alah naj ga blagoslov, za gradnji, daš meni polovicu. Po Alahovi volji ni bilo v zadnjih dvajsetih letih v tej deželi razen mežne nobenega zastopnika naše vlade, in jaz upam, da prepreči Alah tudi za naslednjih dvajset let kaj takega."

Gospod Smith se je popraskal za ušes in razmisljal, medtem ko ga je paša brez posebnega truda matiral. Nato je Smith dejal:

"Ekselencia! Vaš nasvet mi je v veliko čast. Toda vaš nasvet je obenem velika sleparja. Jaz pa se ukvarjam le s poštenimi posli. Stvari se je treba drugače lotiti. Mi bomo zgradili — recimo dvajset metrov tračnic — in mi spravimo vsaj en železniški voz senkaj. Sele potem smem trditi z mirno vestjo, da se je tu gradila železnica in vi boste tudis v mirno vestjo tako o tem poročali. In vkljub resnično zgrajeni železnici vam naša družba radičarno odstopi polovicu za

mrmar.

Ko je peljal vezirja do tira in do voza, ga je ta ošvrlnil z žarečim pogledom.

"S to železnico naj se pelje človek po vsej deželi!" je zagrmel vezir. "Brez lokomotive, brez tračnic!"

"Seveda, vzvišeni vezir!" je zaezeljal paša. "Skozi vso deželo!"

"To si drzne trditi, pes! Ti si upaš še šale zbijati?"

"Le vstopi!" je prosil paša.

"Sam se prepričaš! Prosim te, vstopi!"

Vezir je zmajal z glavo, neverjetno pogledal pašo, toda stopol je v voz in sedel. Paša pa je za njim zaprl vrata. Cez nekaj sekund jih je zopet odpril in zapnil:

"Postaja Hirmadi! Prebivalci Hirmadija, te pozdravljajo, prevzvišeni vezir, in polagajo dolžno spoštovanje k tvojim nogam." Paša je na te besede ponobil v voz majhne vrečico, v kateri je sumljivo žvenketalo, kakor pač žvenketalo zlato ali srebro ali oboje hrkati. Nato je vrata zaprl, čez nekaj trenutkov jih je pa zopet odpril in oklical: "Postaja Korash! Prebivalci Korashija te pozdravljajo in polagajo, prevzvišeni vezir, dolžno spoštovanje k tvojim nogam." In zopet je položil žvenketajočo vrečico v voz.

To se je ponavljalo. Paša je odpiral in zapiral vrata, dokler ni bil oklical vseh krajev svoje dežele. Vezir je bil prisiljen zapustiti voz skozi druga vrata, takor vrečic se je bilo nakopicičilo pri prvih.

Vezir ni zinil besedice. Mrko je gledal pašo. Nato si je izposoblil sužnjev in kamel, naložil načne vrečice in odjezdil molče, pustivši paša samega v strasni muki negotovosti in smrtne groze.

Cez dni je prišlo pismo iz glavnega mesta. Vezir je pisal:

"Pred vsem pozdrav! Poročam Ti, da nam je železnica v Twoji deželi zelo ugaljala. Zelo pa romani grajati, da ima ta železnica premalo postaj. In ako nočes, da sporočimo to našemu gospodu prevzvišenemu padisahu, ki naj ga Alah blagoslov, pošlji s prvo karavano nemudoma še dvajset in trideset postaj!"

Jugoslavijav precepnu vsele spora, ki je nastal v kominformi

(Konec s 1. strani.)

Kajti izjava jugoslovanske komunistične stranke pravi, da ni imela nobene priložnosti za zagon proti obtožbam in zoper obsodbo, ki je bila najprvo objavljena v Pragi in nato v celoti objavljena v glasilu ruske komunistične stranke v Moskvi.

Delo petletke napreduje

Kot že omenjeno, delo v Jugoslaviji na podlagi petletnega načrta za zgraditev socializma, kakor pravi njen program, napreduje. Namreč celo boljše in hitrejše, kot pa so njegovi snovatelji pričakovali.

Gospodarsko torek Jugoslavija ne propada, je pa v silnih težavah za stroje in drug tak material, ki ga ne more kupiti drugje kakor v Ameriki, deloma v Angliji in kolikor toliko na Češkem.

Kominforma Tita dolži, da se nagiba k zapadu in do širje mimo med svojim ljudstvom proti sovjetski zvezji. Iz časopisov, ki jih prejemamo od tam, je jasno kot dan, da so polni propagande proti zapadnim silam, najbolj zoper Ameriko. Titov grom mora torek biti kaka druga stvar.

Dolže gá, da se bi rad pridružil Marshallovemu planu in industrializaciji Jugoslavije s tem se bolj pospešil.

Naravno, da se v Londonu, v Parizu in v Washingtonu te "krize" v kominformi zelo veseli — posebno še, ker se poročila, da sta Tito in Kardelj že zaprti ali pa celo do kraja "likvidirana", niso izpolnila.

Nekateri tuji časnikarji v Beogradu pravijo, da je ta spor nastal, ker so Jugoslavi posenec narod in ne marajo ukazov niti iz Moskve. Slednji se je za malo zdele — po njihovem tolmačenju namreč — ker je Tito tako "ošabno" nastopal, da bi zasecnili vse druge, pa da ga je radi tega prijela za ušesa.

Sosedje proti Titu

Čim je kominforma proglašila Tita in jugoslovansko komunistično stranko za zavodnico, se je takoj oglasil praki komunistični dnevnik z obdolžitvijo, da se skuša (Tito) polastiti vod-

stva nad vsem komunističnim gibanjem po svetu.

In oglasil se je bolgarski premier Giorgi Dimitrov — seveda z odsobno zoper Tita. Dimitrov je dobil svetovni sloves v času obravnavne v Berlinu, kjer je bil obtožen požiga palace nemškega državnega zobra. Bil je oproščen, odšel v Moskvo in bil imenovan za tajnika komunistične internacionale. Ko je bila med vojno iz diplomatičnih razlogov razpuščena, je njen konec on oznanil. S Titom sta bila tani in letos velikokrat skupaj in skle-

nila pakt vzajemnosti med Bolgarijo in Jugoslavijo. Toda možno je, da je Dimitrov "ljubosmen" in pripomogel v spor, ki tako zavrnemo slovenskemu bloku ne more biti koristen.

Celo albanska komunistična stranka se je izrekla proti Titu, oziroma njen voditelj. In vendar ni v povojni mizeriji Albani nihič pomagal toliko kakor Titu in to v vsakem oziru.

Ko to pišem, stvari seveda še niso razjasnjene, ne razrisčene in ne urejene. Zato več o vsem tem v prihodnji številki.

"AMERIŠKO DRUŠTVO PRIJATELJEV"

V tej deželi je dobro znana organizacija, ki se naziva American Friends Service Committee in se ukvarja z dobrodelnimi in vzgojnimi aktivnostmi Društva prijateljev, protestantovske sekte, katera je znana pod imenom Quakers. Prvo omenjeno odbor tega društva je postal deležen širše pozornosti lani, ko je zaenzo s podobnim londonškim odborom prejel Nobovo nagrado za pospešenje miru. Delovanje odbora tukaj doma in v deželah preko morja je v soglasju z nauki Društva prijateljev — društva, katerega je pred 300 leti ustanovil v Angliji George Fox, sin tkalca. Imel je namen prinesi ljudstvu enostavno in praktično obliko krščanstva. S svojimi pristaši vred se je uprl verskemu vodstvu svojega časa in ni hotel plačevati odrejene desetine angličanski cerkvi, niti prisegati na bližnjo trdce, da je dovolj skočiti vodek da ali ne; skupina s Foxom na čelu tudi ni hotela nositi orožja, ker je smatrala, da to ni v skladu s krščanstvom. Pred tri stoletja je bilo tako upiranje obsoječi veroizpovedi in cerkvi malo manj kot velenj dajka in za to so polovili na tisoče kvekerjev v Angliji in jih vrgli v zapori. Mnogi so ušli v Ameriko, pa tudi tukaj se bili v Novi Angliji (vzhodne države U. S.) mnogi javno bičani radi svojih nazorov. William Penn, ki je bil tudi sam kveker, je poskrbel, da se dobili zatočišče v novem svetu. Ko je dobil obliko krščanskega kralja predelje, ki je danes znano pod imenom država Pennsylvania, je ustanovil tam kolonijo v kateri so dobili končno zavetje tudi drugi obsoječi, ki so bili pregnani radi svoje vere ali različnih verskih nazorov. Nekaj kvekerjev pa se je naselilo tudi v državi New Jersey.

Vsega skupaj imamo danes v Ameriki okrog 114.000 pripadnikov te verske sekte. Oni pravijo, da zamore svetu prinesi pravico samo z "določno ljubezenjo vršeno delo". Njihov "The American Friends Service Committee" torej skuša izražati ta ideal kvekerjev na oseben in praktičen način. Odbor je bil ustanovljen že v času prve svetovne vojne. Odtek je udejstvovati svoje smernice v slučajih potrebe doma ali pa v tujih deželah, kot v Mehiki ter deželah Evrope in Azije. Nič ne dela razlike med bivšimi sovražniki in zavezniki. Osebje odbora ne prejema nobene plače, razen stroške, nekateri pa delajo kot prostovoljci. V politiko se odbor nič ne vtrika. V odboru delujejo tudi mnogi posamezniki, ki ne pripadajo sekti kvekerjev, verujejo pa v odborovo delovanje, ki prinese mnogim duhovno učenje in s tem pogosto telesno zdravje, ter se obenem bori proti verski in rasni nestrosti in za mir v svetu. Odboru so priznali za njegovo delovanje milijone dolarjev ljudje, ki so glasajo z nazorji Društva prijateljev, čeprav sami ne pripadajo k njim.

Najbolj narašča izmed vseh velikih mest Los Angeles, ki še trudi dobiti Chicago — sedaj drugo največje ameriško mesto — in ga prekositi v letu ali dveh. Chicago v prebivalstvu sicer še narašča, toda tako počasi. Vzrok je, ker se ljudje naseljujejo v predmestjih, ali pa tudi 30 in več milij ven iz mesta. In tudi industrija se seli v predmestne kraje.

Frank Cuk je bil nameščen v življenju. Dan za dan je izdal listke na progi št. 1. Njegova posebnost je bila, da je z zvonkim tenorskim glasom in s čudovito vztrajnostjo potiskoval potnike, naj se stisnejo v ospredje: "Avanti, andemo avanti! Avanti že posto. Passemmo avanti!" In ljudje so se stiskali, pot jim je ill po obrazu, ravnatelj velike tvornice sardin.

KAKOR V PRAVLJICI

Frank Cuk je bil nameščen v življenju. Dan za dan je izdal listke na progi št. 1. Njegova posebnost je bila, da je z zvonkim tenorskim glasom in s čudovito vztrajnostjo potiskoval potnike, naj se stisnejo v ospredje: "Avanti, andemo avanti! Avanti že posto. Passemmo avanti!" In ljudje so se stiskali, pot jim je ill po obrazu, ravnatelj velike tvornice sardin.

jezik so jim viseli iz ust. Niso se mogli ustavljati Čukovemu pozivu: "Sempre avanti, andemo avanti."

Nekoč se je vozil v tramvaju št. 1 debel gospod. Ko je izstipl pri Sv. Soboti, je imel živahen pogovor s Frankom Čukom. Končno sta si segla v roke. Naslednji dan je Cuk odpovedal službo pri tramvaju. Danes je

imenik zastopnikov Proletarca

Kdor želi prevzeti zastopstvo za nabiranje naročnikov Proletarca, prodajati Am. družinski koledar brošure in knjige, naj piše upravnemu, ki bo poslalo potrebuje listine in informacije.

CALIFORNIA.

Fontana: John Pečnik.
Oakland: Anton Tomšič.
Los Angeles: Frank Novak.
San Francisco: A. Leksan.

COLORADO.

Crested Butte: Ant. Slobodnik.
Pueblo: John M. Stonich.
Walsenburg in okolica: Edward Tomšič.

ILLINOIS.

Chicago in okolica: Frank Bizjak, Joseph Oblak, Peter Verhovnik in Frank Zaitz.

ILLINOIS.

LaSalle in okolica: Anton Udečev in Leo Zevnik.

PENNSYLVANIA.

Aliquippa: Geo. Smrekar.
Avella: Frank Bregar.
Carmichaels: Anton Zupančič.
Crafton-Moon Run: Jennie Jeraš.
Canonsburg-Strabane: Jacob Pavčič.

INDIANA.

Indianapolis: Mary Stroj.
KANSAS.

KANSAS.

Arma: Anton Shular.
Arenida: John Shular.

MICHIGAN.

Detroit-Dearborn John Zornik, Joe Korišč.

MINNESOTA.

Buhl: Max Martz.
Chisholm: Frank Kuhn.
Duluth: John Kobi.
Ely: John Teran in Matt Praprotnik.

MISSOURI.

St. Louis: John Spiller.

MONTANA.

Butte: Anton Zugej.

East Helena: Joseph Mihelich.

NEW JERSEY.

Eliabith: Amelia Oblak.

NEW MEXICO.

Gallup: Mary in Jennie Marinsek.

NEW YORK.

Gowanda: James Dekleva.

WISCONSIN.

Elm Grove: Frank Kosen.

Star City: Lawrence Selak.

WEST VIRGINIA.

Elkton: Nick Triller.

Social Insecurity

We have said before that so-called old-age "security" grants are inadequate. We do not wish to labor that point unduly, since the fact is self-evident. The amount provided for workers who retire at 65 was too small even when Roosevelt approved them with all the grace that a kind master might manifest toward a submissive slave. Certainly they are woefully inadequate in these days of \$1-and-up beefsteak.

The purpose of this editorial is to assert that all hope of social security is a mirage and a delusion — and must remain so until capitalism is replaced by a collectivized and democratically-managed economy.

The fact is that capitalism doesn't produce for security in the first place. Every worker ought to know that the abundance that makes security possible is immediately met by slowdowns in production and unemployment.

We would be in the midst of a job crisis right now were it not for the fact that the government has found so many ways of wasting wealth — and thus destroying security. Military expenditures, government stock-piling of surpluses while most people have less than enough, lend-lease grants to all the world and, most recently, the law to draft young workers into military service may give workers jobs. But those things subtract from, rather than add to, the degree of security that is possible for the people as a whole.

People don't know it, of course, but they are voting for social insecurity every time they support either of the capitalist parties. To have security we must "plan it that way," and capitalism plans only for the profit of owners. The utmost the profit system could plan for workers is jobs—as was done in the New Deal era of WPA.

The economy that both old parties aim to preserve is not even "social." It is an individualistic set-up under which taking is more virtuous than producing. As a matter of fact, nobody is permitted to produce in private industry so long as the owners of these industries do not anticipate a satisfactory "take."

We condemn the capitalist "way of life" because it simply can't function if social concerns are permitted to take precedence over the interests of a relatively few economic dictators. We advocate Socialism because it is social in viewpoint and offers the one hope of a secure future. (Reading Labor Advocate).

The Right of Privacy

For declining to submit their financial records to the House Committee on Un-American Activities, eleven leaders of the Joint Anti-Fascist Refugee Committee have been convicted of contempt and are subject to fines and jail sentences. The same punishment has been incurred by Leon Josephson, an attorney, for refusing to be sworn before the Thomas committee, which was requiring him to political beliefs. Were the constitutional rights of these persons invaded? United States Circuit Courts have ruled, on appeal of the cases, that they were not. The Supreme Court has refused to hear the cases by denying opportunity for further appeal. The refusal of "certiorari" may be merely technical. It is a pity, however, that the nation's highest tribunal has not decided whether it is legal for the Thomas committee to demand private records merely on the ground that the committee regards certain persons as engaged in "un-American activities," or to force a revelation of an individual's political beliefs. Both Circuit Courts divided on the issue, and the dissenting judges strongly supported the right of privacy in these circumstances. It is hoped that the question will come up to the Supreme Court again in a form that will make necessary a decision placing bounds on the inquisitional activities of the committee. (The Nation)

"United Farmer" Speaks a Great Truth

This newspaper has always been for cooperation between farmers and workers, on the ground that neither can benefit in the long run at the expense of the other. Naturally, we are immensely pleased to see an editorial in a prominent Midwestern agricultural paper, the "United Farmer," put the same philosophy in these clear and forceful words:

"What every farmer should know is that better government and a rising standard of living for all our people depend on farmer-labor cooperation, on the political front as well as the economic front.

"Fortunately for the country, many enlightened labor and farm leaders have come to the realization for the need for closer co-operation.

"When they succeed in effecting a program in which labor and farmers get together and map joint action for the good of both, we will be on the road toward total elimination of poverty and insecurity from every section of American life."—Labor.

The Murder of George Polk

Over six weeks have passed since the discovery of the murder of George Polk, Columbia Broadcasting System correspondent in Greece, and the investigation into his death has got nowhere. This is hardly surprising, since the inquiry is being conducted principally by the Greek police force, which might well find it embarrassing to have the murderers and their paymasters exposed. Polk detested the brutal and venal Greek regime that clings to power, with American assistance, in the name of anti-communism. His record as an honest and courageous reporter and his letters to his brother, make it clear that he

was the extreme right in Greece that, to stop his broadcasts, had the best reason to kill him. The Greek police are trying to make it appear otherwise. According to Polk's mother, who returned from Greece, the police have focused their energies on grilling Polk's fellow-correspondents, his friends, and members of his immediate family. His young Greek wife was questioned for fourteen hours in a fruitless attempt to badger her into naming a non-political suspect. Another person exhaustively queried was Constantine Argyris, a Greek reporter for the Christian Science Monitor who, like Polk, has criticized the government. Argyris, whose life is very likely in peril, has been refused permission to leave Greece, reportedly at the suggestion of General William J. Donovan, who conducted a five-day "investigation" into the Polk case on behalf of a group of American publishers and prominent correspondents. Donovan's only statement to date on his findings is that "the Greek police and judicial authorities are handling the case satisfactorily." Rank-and-file newspapermen are not so complacent; they want to send a team of three or four reporters to Greece, with Congressional backing, to conduct a full and impartial investigation. Readers who wish to offer them financial or other assistance should write to William R. Polk, Newsman's Commission to Investigate the Murder of George Polk, care of the New York Newspaper Guild, 133 West Forty-fourth Street, New York.

—The Nation.

Whether we stumble, or whether we fall, we must only think of rising again and going on in our course.—Fenelon.

Let us be of good cheer, remembering that the sorrows hardest to bear are those that never come.—Lowell.

PROLETAREC

THE MARCH OF LABOR

THE LAST WORD

By DUFFY

Every once in a while it's good to mull over a lot of so-called statistics just to see where we fit into a particular pattern, if we fit at all.

Statistics can be dry as dust or interesting as the old look (we don't think the "new look" interesting at all).

One of the dry as dust figures which gives us some idea of the divergence of opinion as to the worth of a man in a particular capacity is that pertaining to the salaries of our governors, which range from \$25,000 a year in New York down to \$4,500 which is all poor little Maryland can afford. Illinois pays its top man a measly \$12,000, but furnishes him with a free home.

Did you know that the total receipts of the United States government in its first year of operation amounted to \$5,717,000. Last year it was more than 43 billions of dollars. Quite a jump!

In the 12 years prior to 1933, when Roosevelt took office, an average of 900 banks failed EVERY year, but since that time, only an average of 30 has failed a year, and there hasn't been only one bank suspension of the United States since 1943!

Ever hear the expression "eight bells and all's well?" That's a shipboard call, and it means everything's OK at four hour intervals starting at 4 a.m. When it's noon aboard ship, it's eight bells.

Every year since 1935 the Gold Rule Foundation has selected a "mother of the year." Mrs. Herbert Hines of Springfield was honored in 1948, and in 1946 the hon. went to Mrs. Emma Clarissa Clement, of Louisville, Ky., a Negro and the granddaughter of a slave.

The letter "E" occurs more often in English words than any other letter, with "I" next, then "A," then I-O-N and "S." The least used letter in our alphabet is "Z" with "X" a close second.

Incidentally, do you know how we got the word "alphabet"? It comes from the first two letters of the Greek alphabet, alpha and beta.

Of the 33 men who have served as President of the United States, only 27 have been elected to the presidency. The others were vice presidents who became President on the deaths of their predecessors.

Georgia is the only state in the Union where a boy or girl of 18 is permitted to vote. In Tennessee, youths of 20 are permitted to vote; in all the other states they must be aged 21.

More than 3,700 men and women are still living in the United States who have celebrated their 100th birth dates. Of these 550 are male whites, 880 white females, 820 non-white males and 1,500 non-white females.

Michigan is a supposedly enlightened and modern state, Mississippi on the other hand, is far down the economic and social scale, BUT both states permit common law marriages of boys at the age of 14 and girls aged 12.

Half of all automobile accidents in the United States involve drivers of cars who are between the ages of 25 and 44, probably because they are in the majority with driving licenses.

"Well, what am I?"
When Passion is on the throne, Reason is out of doors.—Henry.

"Don't Worry. You won't get out of this world alive."—Sign in London shop window.

ment in favor of methods that bring them into conflict with government.

THERE WOULD BE no necessity for striking and scabbing and picketing and chaining gates and swatting punches and running afoul of laws which have been enacted by the processes of democracy—if the American people would use their democracy.

Langer Says: 'No Man Ever Went to Jail For Violating Anti-Trust Laws!'

Even When the Supreme Court Decides Against Them, Big Monopolies Rush to Congress for Relief; Some Recent Examples

For nearly 60 years, the American people have depended on the anti-trust laws to protect their economic and political liberty. Now it is "plain as the nose on your face" that those laws are not working. On the contrary, they are being undone by Congress, under pressure from monopolistic Big Business.

It is time to do some serious thinking about it, and there is plenty to think about.

Over President Truman's veto, the Bulwinkle bill was passed recently, exempting railroads from the anti-trust laws.

In the final debate, Senator Barkley (Dem., Ky.) pointed out that it takes long years for anti-trust enforcement agencies to catch up with powerful violators. They always run to court, with a battalion of lawyers and, when the Supreme Court finally decides against them, they ask Congress to change the law so as to wipe out the court decision.

"The great insurance companies, great oil companies, and now the great railroad companies" have done that, Barkley pointed out.

In addition, the steel, cement and other industries are asking Congress to overturn Supreme Court decisions against their monopolistic price fixing.

In the same debate, Senator O'Mahoney (Dem., Wyo.) declared that, by the Bulwinkle bill and similar measures, "Congress is turning away from free competitive enterprise and democratic popular government down the road to totalitarian power." run by "private" business.—Labor

That Misleading Figure Again

Each week Warner & Swasey who make turret lathes, automatic screw machines, tapping machines and the like in Cleveland, come out in various publications with a new ad glorifying capitalism. Their latest includes the following paragraph about United States:

"Where 63.9% of the whole nation's income is paid to workers while only 4.9% goes to the owners as dividends. (Balance goes for materials and taxes.)"

It is surprising how often that sort of statement goes unchallenged. The Industrial Worker has refuted it repeatedly, but we look in vain in other labor papers to see any antidote offered to this sort of poison.

The figure, even if arithmetically correct, does not mean what it sounds like — in fact it does not mean anything. Some workers in Warner & Swasey or any other plant, work with equipment belonging to their employer on material belonging to their employer to change material into something that will sell for more than was paid for it. The value of their product less the value of the material and the allowance for wear and tear is the value they have created. Of this new value they get part, and their employer at least temporarily retains the rest, distributing it later as interest, rent, dividends, taxes, reserves for the future and the like. What doesn't become income for the workers who produced this new value eventually winds up as income for someone — even the tax money, by the time it is paid out as wages to the various employees of the government. "Material" despite Warner & Swasey's copy writers doesn't receive income — only people get income.

This income whether received in the pay eventually of Senator Taft, or stockholder Lizzie Donothing, or Superintendent Usheem, or anyone else is spent, either for goods and services as consumer, or through the process of investment in extending the industrial plant. The dollars of income produced but not received by the Warner & Swasey wage earners, thus wind up as paid out to the Senator's cook, to Lizzie Donothing's maid, to Mr. Usheem's butler and the like. It gets reported by that time as wages received by workers — but what good does it do the Warner & Swasey wage worker to have produced a few thousand dollars of income each year that he doesn't get and that winds up in paying for these services rendered by other workers to these people who produce nothing?

The honest way to reckon the distribution that this figure of 63.9% purports to indicate, is to reckon how much of the work done by the working class is for the good of our class, and how much for the good of someone else. It isn't 63.9% . . . it's much closer to 10%.—Industrial Worker.

Shocking Toll Cited

8,000,000 in Big City

One Worker Injured Every 16 Seconds — In Industry

16 Seconds — In Industry

America has the world's best technical "know-how," but it's permitting a shocking toll of deaths and injuries to workers,

Acting Secretary of Labor John W. Gibson told a conference of editors of industrial magazines at the White House this week.

"We still have over 2,000,000 job injuries every year," Gibson said. "We killed 17,000 workers last year and permanently disabled 91,000 more. One American worker is injured every 16 seconds of the day. One is killed or crippled every four minutes."

And the financial loss to labor and management from such accidents is terrific—"a needless three and one-half billion dollars a year," he declared.

To fight this casualty record Gibson urged establishment of a "safety committee in every plant."

Also, he proposed that Federal and state governments provide funds for all-out safety campaigns.

"We have spent millions to safeguard our agricultural resources against Mexican fruit flies and gypsy moths and such—and we should," Gibson said. "We have even spent millions to rehabilitate workers after they were injured—and, of course, we should."

Political Socialists always have aided workers in their struggles against industry's owners. However, they have offered a program whereby those struggling always costly to workers, would be made unnecessary.

The Socialist program is based upon American democracy, upon the use of government as an instrument for the solution of problems. It is strange, therefore, that people who will fight and die for what they are told is democracy continue to reject the use of government.

"But far more basic, we have spent virtually nothing to prevent such injuries."

To settle arguments about the population of America's biggest city, here are some official figures and estimates:

From 7,455,000 in the 1940 census, the population of New York dropped to less than 7,000,000 in 1944, largely because the armed forces took so many away.

By the beginning of 1948, however, the population was up to a little over 8,000,000.

Before—and Then
By Strickland Gillian

He used to prove, beyond the last frail doubt,

That whose feeble candle had burnt out—

Taking with it the spirit we had known—

That which remained was but a clog, a stone,

Or any other soulless thaink we knew—

Faultless his logic, so we deemed it true.

Years came to him, with love and all it brings—

Wife and some children. One, on angel wings

Pled ere a year he'd nestled in the heart

Of our wise friend. Today I saw him start

Upon a little day-long business trip—

He hid a baby's scuffed shoe in his grip.